

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**за результатами відвідування
медичної частини № 58 філії Державної установи «Центр охорони
здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»
в Хмельницькій області.**

22.04.2025

м. Київ, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 22.04.2025 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування медичної частини № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Петросов Владислав Георгійович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Любченко Наталія Михайлівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Банкова Оксана Сергіївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Медична частина № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області (далі – медична частина, заклад) знаходиться за адресою: вул. Патріотів, 2, м. Ізяслав, Шепетівського району, Хмельницької області, 30301.

Медична частина розташована на території Державної установи «Замкова виправна колонія (№ 58)» (далі – установа) та здійснює медичний контроль за станом здоров'я та надання медичної допомоги особам, які тримаються в установі. Планове наповнення установи становить 402 особи. На день відвідування в установі виконання покарань утримувалось 248 засуджених осіб.

Керівник: Бондар Василь Васильович, завідувач медичної частини, лікар.

Штат медичної частини складається з: завідувача медичної частини, лікаря – 1,0 шт. одн., лікаря-стажиста-терапевта – 0,5 шт. одн., лікаря-стоматолога-ортопеда – 0,5 шт. одн., лікаря-рентгенолога – 0,5 шт. одн., фельдшера – 4,5 шт. одн., сестри медичної зі стоматології – 0,5 шт. одн., асистента фармацевта – 0,5 шт. одн., лаборанта – 0,5 шт. одн., молодшої медичної сестри – 0,5 шт. одн.

Вакантними залишаються посади лікаря-терапевта – 0,5 шт. одн. та старшого фельдшера – 1,0 шт. одн.

Загальна укомплектованість медичним персоналом у закладає – 90,5%.

Під час відвідування група НПМ безперешкодно оглянула приміщення закладу, ознайомилась з умовами організації надання медичної допомоги

засудженим та ув'язненим особам, провела конфіденційні бесіди з пацієнтами, яким надається медична допомога.

Медична частина має ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджену наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 04.11.2019 № 2639 за спеціальностями: організація і управління охороною здоров'я, терапія, ортопедична стоматологія, рентгенологія, психіатрія; за спеціальностями молодших спеціалістів з медичною освітою: рентгенологія, лікувальна справа, сестринська справа, лабораторна справа (клініка).

На підставі укладеного договору від 02.10.2024 №107/Р-24/Г-32 між Державною установою «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» (далі – ЦОЗ ДКВС) та товариством з обмеженою відповідальністю «Еко Захист – Україна» закладу надаються послуги з управління відходами.

На день відвідування обліку у медичній частині перебуває 10 пацієнтів з підтвердженим діагнозом вірусу імунодефіциту людини (далі – ВІЛ). Усі пацієнти отримують антиретровірусну терапію за різними схемами лікування. У період з 2024 по 2025 роки на ВІЛ обстежено за допомогою швидких тестів (далі – cito-test) 71 особу та проведено 10 обстежень на вірусологічне навантаження.

На час відвідування у закладі перебуває 22 пацієнти з діагнозом вірусний гепатит С (далі – ВГС), із них 21 особа отримала противірусне лікування. Лікування проведено за рахунок коштів державного бюджету та благодійних організацій. У 2025 році проведено 32 обстеження на виявлення ВГС за допомогою cito-test, із них виявлено 1 позитивний випадок. Після проведення додаткового обстеження методом полімеразної ланцюгової реакції діагноз ВГС встановлений 1 пацієнту, який під час відвідування групи НПМ отримував відповідне лікування.

У установі перебуває 1 особа зі встановленим в закладі діагнозом туберкульоз легень. Медичною частиною забезпечено лікування пацієнта та проведена постконтактна профілактика туберкульозу 4 особам.

У медичній частині наявний інформаційний стенд з інформацією стосовно можливості звернення засуджених осіб до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Заклад активно працює з Хмельницьким обласним відділенням Благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ», яка має досвід роботи у впровадженні проектів з профілактики ВІЛ серед засуджених осіб, з догляду та підтримки ВІЛ-позитивних пацієнтів та супроводу ВІЛ-негативних засуджених, які приймають доконтактну профілактику.

Також у ході відвідування групою НПМ виявлені недоліки у діяльності медичної частини, які призводять до порушень прав ув'язнених і засуджених осіб.

II.ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ.

1. Згідно пунктами 2 та 3 глави III розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України (далі – МЮУ) та МОЗ від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок), у профілактичному медичному огляді обов’язково беруть участь лікар-терапевт (або лікар загальної практики-сімейний лікар), лікар-психіатр та лікар-стоматолог. Водночас у закладі відсутня посада лікаря-психіатра, що призводить до неповного проведення медичного первинного та профілактичного огляду, у зв’язку з чим засуджені та ув’язнені не отримують належну медичну допомогу. Зазначене порушує пункт 38 рекомендацій Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (CPT/Inf(93)12-part) (далі – ЄКЗК), де зазначено, що медичні служби в місцях позбавлення волі повинні бути в змозі забезпечити медичну допомогу та лікування, а також відповідну дієту, фізіотерапію, реабілітацію чи будь-який інший спеціальний догляд на такому ж рівні, який пропонується пацієнтам в цивільних медичних закладах.

2. У медичній частині відсутній дентальний рентгенологічний апарат, що порушує вимоги Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника, затвердженого наказом МОЗ від 11.04.2005 № 158, що унеможливорює проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених та не забезпечує своєчасне надання належної стоматологічної допомоги пацієнтам.

3. У медичній частині установи не організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) для осіб, які мають психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин. Як наслідок особи, що перебувають в установі та потребують відповідної медичної допомоги, позбавлені можливості отримувати ЗПТ.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – ЄКПТ) у своїй доповіді до Уряду України за результатами візиту з 16 по 27 жовтня 2023 року зазначив, що потрапляння до пенітенціарної установи повинно бути можливістю для вирішення проблем, пов’язаних із наркотиками, і тому відповідна медична допомога має бути надана всім зацікавленим особам. В усіх установах повинно бути доступне відповідне медичне обслуговування.

4. Під час відвідування групою НПМ виявлено факти неналежної фіксації тілесних ушкоджень. Відповідно до пунктів 3 та 4 глави 1 розділу II Порядку, у разі виявлення у засудженого тілесних ушкоджень медичний працівник, який виявив такі ушкодження, складає довідку у трьох примірниках, у якій детально зазначаються:

відомості (письмова заява, усне або письмове пояснення) засудженого, що стосуються обставин отримання тілесних ушкоджень (дата, час, місце отримання,

способи заподіяння ушкоджень, відомості про особу (осіб), яка (які), на думку засудженого, їх заподіяла(ли)), а також інші відомості щодо отримання тілесних ушкоджень);

вичерпний опис медичних показників, що характеризують стан здоров'я засудженого, характер ушкоджень, їх розміри та розташування;

припущення медичного працівника з огляду на відомості, надані засудженим, та медичні показники, а також обґрунтування їх співвідношення.

До довідки медичним працівником додаються фотографії наявних тілесних ушкоджень засудженого. Два примірники довідки долучаються до матеріалів особової справи та медичної карти амбулаторного хворого форма № 025/о, третій примірник видається особисто засудженому. Вибірковим переглядом медичних карт встановлено відсутність фотографій виявлених тілесних ушкоджень, за поясненнями керівника медичної частини фотографії зберігаються окремо на електронних носіях.

Інформація про факт виявлення тілесних ушкоджень вноситься завідувачем медичної частини або черговим медичним працівником до журналу обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених, форма якого наведена у додатку 3 до Порядку, що зберігається у медичній частині. Однак у журналі не завжди вказана дата та час передачі інформації прокурору по факту виявлення тілесних ушкоджень у засуджених осіб.

СКЗК у своїй доповіді до Уряду України щодо проведеного візиту в Україну з 16 по 27 жовтня 2023 року зазначає, щоб будь-які травматичні ушкодження, виявлені під час медичного огляду, повинні детально фотографуватися, а фотографії зберігатися в індивідуальній медичній карті особи (СРТ/Inf(2024)20, пункт 82).

5. У порушення вимог статті 25 Закону України «Про психіатричну допомогу», через відсутність в штаті медичної частини посади лікаря-психіатра (посада дозволена згідно наказу МОЗ від 04.11.2019 № 2639 на провадження господарської діяльності з медичної практики та відсутня у штатному розкладі медичної частини), ув'язнені особи із психічними та розумовими порушеннями не отримують необхідну психіатричну допомогу. Група НПМ отримала інформацію, що спостереження за пацієнтами проводить лікар-терапевт та залучений лікар-психіатр із іншого закладу охорони здоров'я у разі необхідності.

6. У порушення Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом МОЗ від 03.03.2004 № 584, в приміщенні аптеки медичної частини не створені відповідні умови для зберігання лікарських засобів, а саме:

приміщення захищене зламанним медичним обладнанням;

через відсутність необхідної кількості шаф та стелажів частина лікарських засобів зберігається на підлозі;

у приміщенні для зберігання лікарських засобів відсутня можливість підтримання температури повітря відповідно до вимог інструкцій про застосування лікарських засобів у літній період (відсутній кондиціонер) (фото 1, 2, 3, 4).

7. Палати-камери у стаціонарі медичної частини не відповідають вимогам пунктів 8.3.2.4 та 8.3.2.7 Державних будівельних норм України В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я. Основні положення», зокрема, відсутні санітарно-гігієнічні приміщення із зоною для душа, шафи для зберігання речей (фото 5, 6).

8. У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основних положень» в установі відсутні пандуси, у приміщеннях медичної частини наявні пороги, які ускладнюють вільне пересування маломобільних пацієнтів територією медичної частини, відсутнє універсальне санітарно-гігієнічне приміщення.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ.

Міністерству юстиції України:

вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області;

забезпечити контроль за дотриманням прав людини і громадянина, реалізацію законних прав засуджених та ув'язнених осіб у діяльності медичної частини № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області.

Державній установі «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» забезпечити:

укомплектування штату медичної частини № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області та введення в штат медичної частини посади лікаря-психіатра;

додержання вимог Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572;

медичну частину № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області дентальним рентгенологічним апаратом;

організацію проведення замісної підтримувальної терапії (ЗПТ) для осіб, які мають психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин;

облаштування приміщення для зберігання лікарських засобів у відповідності до Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у

лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.03.2004 № 584;

дотримання Державних будівельних норм України В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я. Основні положення» та ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

Додаток: фото до звіту.

Керівник групи

головний спеціаліст відділу
реалізації
національного превентивного
механізму у сфері охорони
здоров'я Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини

Владислав ПЕТРОСОВ

Фото до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Φοτο 5

Φοτο 6

Φοτο 7

Φοτο 8

